

RINGKØBING-SKJERN KOMMUNE
VOKSENHANDICAP OG SOCIALPSYKIATRI
Kirkevej 4
6960 Hvide Sande

Introduktion til

**varetagelse af tilsyn med kommunale tilbud
indenfor voksenhandicap og socialpsykiatri i
Ringkøbing-Skjern Kommune**

1. Indledning

1.1 Lovgrundlag

Af § 16 i Lov om Retssikkerhed og administration på det sociale område fremgår det, at kommunalbestyrelsen har pligt til at føre tilsyn med, hvordan de kommunale opgaver løses jf. § 15. Tilsynet omfatter både indholdet af tilbuddene og den måde, opgaverne udføres på.

Denne tilsynsforpligtelse uddybes i Serviceloven. Efter § 148 skal kommunalbestyrelsen føre tilsyn med de sociale tilbud, som kommunalbestyrelsen har truffet afgørelse om i forhold til den enkelte. Formålet hermed er dels at sikre, at hjælpen opfylder de formål, den er bevilget til, dels at det løbende kan overvejes, om der er behov for andre former for hjælp. Tilsynet omfatter også beboere på boformer efter serviceloven m.v.

Herudover har kommunalbestyrelsen en forpligtelse til jf. § 148a at føre et driftsorienteret tilsyn med forholdene i det enkelte sociale botilbud, herunder tilsyn med økonomi og personaleforhold med videre.

1.2 Definition af tilsynsformer

Det generelle tilsyn

Det generelle tilsyn er det tilsyn, som tilsynsteamet foretager ved de anmeldte og uanmeldte tilsynsbesøg.

Det generelle tilsyn (jf. SEL § 148a og § 148) er et tilsyn på baggrund af de lovregler, mål, kvalitetsstandarder, retningslinier, der er fastsat politisk (af Folketing og Kommunalbestyrelse) for de enkelte centre. Tilsynet omhandler også de pædagogiske og behandlingsmæssige tilbud, målgruppe, fysiske rammer, personaleforhold, økonomiske forhold m.v.

Det generelle tilsyn er kendetegnet ved at være formaliseret, standardiseret og struktureret.

Tilsynet har primært et kontrolperspektiv. Ved kontrolperspektivet er der tale om, at en myndighed kontrollerer, at de udførende instanser lever op til de lovgivningsmæssige krav og politiske beslutninger.

Herudover kan tilsynet have et udviklings- og læringsperspektiv, hvor dialogen mellem tilsynsmyndigheden og den udførende instans giver anledning til refleksion, læring og handling og dermed bliver en del af den almindelige kvalitetssikring og – udvikling på området.

Det direkte individuelle tilsyn

Det direkte individuelle tilsyn (SEL § 148) er det konkrete tilsyn med den enkelte bruger, som er visiteret til hjælp og støtte efter Servicelovens bestemmelser – enten i en kommunal boform eller f.eks. hjemmevejledning eller i et dagtilbud.

Myndighed i Specialteam har ansvaret for at træffe afgørelse om tildeling af hjælp og støtte og dermed for at den enkelte borger får den rette hjælp. Af SEL § 141 fremgår, at kommunalbestyrelsen har pligt til at tilbyde udarbejdelse af handleplan.

Afgørelsen om hjælp og handleplanen danner grundlag for den direkte individuelle opfølgning og tilsyn, og dette arbejde varetages af den enkelte rådgiver fra Myndighed.

Det almindelige løbende tilsyn.

Herved forstås det tilsyn, som kommunens medarbejdere til stadighed fører gennem deres kontakt med centrene i kraft af deres arbejde som konsulent, budgetmedarbejder, rådgiver mv. Tilsyn er ikke det eksplicite formål med kontakten.

2. Tilrettelæggelse af det generelle tilsyn i Ringkøbing-Skjern Kommune

2.1 Forudsætninger for "det gode tilsyn"

Opgaven ved det generelle tilsyn er at føre tilsyn og rapportere. Der skal være åbenhed om resultatet af tilsynet, og ansvarsfordelingen i forhold til opfølgning på afrapporteringen skal være entydig.

Det er væsentligt, at tilsynet tilrettelægges på en sådan måde, at tilsynet både for centrene og de tilsynsførende

- er en relevant og accepteret opgave
- er målrettet, struktureret, systematisk og fagligt kompetent udført
- er både kontrollerende og udviklende

2.2 Tilsynsformer

Uanmeldte tilsynsbesøg: I forbindelse med et anmeldt tilsynsbesøg vil der altid være et uanmeldt tilsynsbesøg. Det uanmeldte tilsynsbesøg kan være på forskellige tider af dagen, ligesom det ikke vil være kendt, om besøget finder sted før eller efter det anmeldte besøg.

Uanmeldte tilsynsbesøg vil også kunne forekomme på andre tidspunkter end i forbindelse med et anmeldt besøg. Disse tilsynsbesøg vil kunne rekvireres af fagchefen for Voksenhandicap og Socialpsykiatri.

De forhold tilsynet bliver bekendt med på det uanmeldte tilsynsbesøg gennem observationer og samtaler med beboere og medarbejdere vil indgå i den endelige tilsynsrapport.

Anmeldte tilsynsbesøg: Disse besøg er varslede og forberedt af såvel tilsynsførende som centre, og tilsynet foretages på baggrund af en kendt manual.

Skærpet tilsyn: Fagchefen for Voksenhandicap og Socialpsykiatri vil – ved konkrete behov - kunne beslutte skærpet tilsyn med hele eller dele af et center. Fagchefen beslutter ligeledes form og indhold af tilsynet, samt hvem der skal føre det skærpede tilsyn.

2.3 Tilsynets indhold – manual

Myndighed har udarbejdet en tilsynsmanual / spørgeguide, som angiver indholdet af tilsynet. Formålet med manualen er dels at sikre, at de tilsynsførende kommer omkring de angivne emner – og dels at sikre ensartethed i tilsynene.

Manualen er en standardmanual, som forud for besøget kan suppleres med spørgsmål om forhold, som de tilsynsførende bliver opmærksomme på ved gennemlæsning af skriftligt materiale, som centrene har fremsendt forud for besøget.

Ved en standardmanual vil der også være punkter / spørgsmål, som ikke er lige aktuelle for alle centre, som er omfattet af det generelle tilsyn. F.eks. vil nogle spørgsmål rette sig mod botilbud og således ikke være aktuelle for dagtilbud og omvendt.

Ligeledes er der manual for de områder, som de tilsynsførende vil komme ind på ved samtaler med brugere subsidiært de pårørende.

Hvis pårørende selv henvender sig med ønske om samtale med de tilsynsførende vil samtaleens udgangspunkt være de forhold, som de pårørende ønsker drøftet.

Der er desuden udarbejdet en spørgeguide for de emner, som vil blive berørt på de uanmeldte tilsynsbesøg. Tilsynsteamet vil ved disse besøg især være opmærksomme og nysgerrige på dagliglivet og omgangsformen. De vil også stille undrende spørgsmål i forhold til det, de oplever og ser under besøget.

Manualen er vedlagt som bilag til brevet med anmeldelse af tilsynsbesøg.

2.4 Anmeldelse og gennemførelse af tilsyn

Anmeldelse: Tilsynet anmeldes over for centerlederen med et varsel på 6 uger. I forbindelse med anmeldelsen af besøget orienteres lederen om, hvilket materiale pågældende skal sende til tilsynsførende forud for besøget. Der udarbejdes en standardliste over materiale.

I forbindelse med anmeldelsen af tilsyn har lederen pligt til at orientere brugere, pårørende og personale om tilsynsbesøget samt muligheden for samtaler med tilsynet.

Ved de anmeldte tilsyn vil der også være samtale med en eller flere brugere efter forudgående aftale. I de tilfælde, hvor brugerne ikke selv er i stand til at varetage deres interesser på grund af meget lavt funktionsniveau, vil der være samtale med pårørende – ligeledes efter forudgående aftale.

Forberedelse: De tilsynsførende gennemgår materialet og føjer spørgsmål til standardmanualen på baggrund af det læste.

I forbindelse med anmeldelsen vil standardmanualen blive sendt til centret, således at der er mulighed for at forberede sig på indholdet.

Deltagerkreds ved tilsynsbesøg: Tilsynet gennemføres altid af 2 tilsynsførende. Dels for at sikre validitet i observationerne og afrapportering og dels for at skabe et læringsrum baseret på vidensdeling og fælles refleksion.

I forhold til deltagelse fra centret er udgangspunktet, at ledelse og medarbejdere interviewes i fællesskab. Det skal tilstræbes, at der er en ligelig fordeling mellem ledelse og medarbejdere, ligesom centrets forskellige afdelinger i videst mulig omfang skal være repræsenteret. Dette for at give så dækkende et billede af centret som muligt. Det vil ligeledes være hensigtsmæssigt, at sikkerheds- og tillidsrepræsentant er blandt de medarbejdere, som deltager i tilsynsbesøget.

Interview med brugere / pårørende er omtalt under pkt. 2.3 – anmeldelse.

Tilsyn med centrets fysiske rammer vil foregå ved det uanmeldte tilsynsbesøg, som vil forekomme i forbindelse med det anmeldte tilsynsbesøg.

2.5 Afrapportering og opfølgning

De tilsynsførende udarbejder foreløbig tilsynsrapport efter tilsynsbesøget. Der skal tilstræbes en frist på 2 – 3 uger til udarbejdelse af foreløbig rapport. Rapporten sendes til centret til høring.

Centerlederen har ansvaret for at afgive et høringssvar på rapporten. Herefter udarbejder de tilsynsførende den endelige rapport på baggrund af høringssvaret.

Den endelige rapport sendes til centerlederen samt fagchefen for Voksenhandicap og Socialpsykiatri.

Handleplan. På baggrund af den endelige rapport udarbejder centerlederen en handleplan over de punkter, der måtte være angivet i rapporten.

Handleplanen sendes til fagchefen, som har ansvaret for at godkende handleplanen og sikre den nødvendige opfølgning på baggrund af rapporten samt iværksætte nødvendige handlinger.

De tilsynsførende får kopi af den godkendte handleplan til brug for opfølgning ved næste tilsynsbesøg.

Social- og Sundhedsudvalget skal en gang om året have en samlet afrapportering om tilsynsvirksomheden med et sammendrag over de eventuelle problemstillinger, som måtte være fremkommet under tilsynsbesøgene. Der skal ligeledes være en oversigt over antallet af tilsynsbesøg.

Forud for fremlæggelse i Social- og Sundhedsudvalget vil oplægget til udvalget blive forelagt Handicaprådet til høring.

Centerlederen skal dog sikre, at brugere og pårørende kan få den endelige rapport at se, når den foreligger, og således ikke behøver at afvente forelæggelse for Social- og Sundhedsudvalget.

2.6. Offentliggørelse

Efter endt behandling i Social- og Sundhedsudvalget vil sammendraget med resume fra hver enkelt tilsynsrapport blive offentliggjort på Ringkøbing-Skjern Kommunes hjemmeside.

2.7 Underretninger

Ved tilsynsbesøg kan de tilsynsførende blive opmærksomme på forhold, som ikke kan afvente udarbejdelse af den endelige tilsynsrapport. I disse tilfælde foretager de tilsynsførende en underretning til fagchefen for Voksenhandicap og Socialpsykiatri. Fagchefen er ansvarlig for at vurdere behovet for underretning til direktion og udvalgsformand og for at foretage denne underretning samt for at sikre den nødvendige opfølgning.

2.8 Tilsynets kompetence / beføjelser

De tilsynsførendes opgave er at afdække og pege på eventuelle problemstillinger og synliggøre disse i den endelige tilsynsrapport. Ansvar for beslutningen om handlinger på baggrund af rapporten vil som beskrevet under pkt. 2.4 være hos fagchefen.

Det er således ikke de tilsynsførendes opgave at rådgive om og beslutte, hvilken handling der skal iværksættes.

2.9 Hyppighed af tilsynsbesøg

Der foretages tilsynsbesøg 1 gang om året på de centre, som er omfattet af det generelle tilsyn.